

Umebrå

Mötesanteckningar

Tid: 2025-06-10, kl. 15.00 – 16.30

Fysiskt möte, KS sammanträdesrum

Tema utifrån Umebrås årshjul: ANDTS

(Alkohol, narkotika, dopning, tobak och spel)

Kallade:

Hans Lindberg, Michael Rystedt, Anders Ågren, Moa Brydsten, Peter Vigren, Ari Leinonen, Andreas Lundgren, Helena Smith, Janet Ågren, Maria Lindvall, Tobias Holmbom, ~~Isabel Riedl~~, ~~Mariam Salem~~, Christina Bernhardsson, Stefan Nordström, Alex Nilsson, ~~Veronika Kerr~~, Carin Nilsson, Åsa Bäckström, Joline Göttfert, ~~Urban Lindström~~, ~~Ann-Christine Gradin~~, Stefan Hildingsson, ~~Maria Falck~~, Karin Isaksson (ers. Annika Kjellsson-Lind), Rune Brandt, Jenny Skarstedt(ers. Leif Mårtensson) ~~Pernilla Henriksson~~, ~~Karolina Lundqvist~~, Eva-Lena Fjällström.

Ärende:	Omfattning/notering:
Föregående möte	Godkännande av föregående mötes anteckningar: Mötesanteckningar Umebrå 2025-04-29
Lägesbild från polisen. Michael Rystedt	Aktuell lägesbild från lokalpolisområdet. Polisens verksamhet inom lokalpolisområdet har under våren präglats av ett relativt lugnt läge, utan några större händelser som avviker från det normala. Samtidigt noteras vissa orostecken inför sommaren, särskilt kopplat till ungdomar och risken för nyrekrytering till kriminella nätverk. Våldsutvecklingen i området bedöms i nuläget som stabil. Trots detta fortsätter det att inkomma anmälningar som rör särskilt utsatta brottsoffer, vilket kräver fortsatt fokus och resurser från polisens sida. Arbetet med Lokal Operativ Samverkan (LOS) fortgår, det är en strukturerad och effektiv samverkan mellan polis, kommun och andra myndigheter i syfte att förebygga och bekämpa brottslighet. Inom ramen för LOS planeras och genomförs regelbundna gemensamma insatser, bland annat kopplat till tillsyn av olika verksamheter och offentliga miljöer. Den årliga Brännsbollsryan genomfördes utan några större störningar. Enligt polisen var evenemanget relativt lugnt ur ett ordningsperspektiv.

	Samtidigt har det börjat inkomma klagomål gällande motorburen problematik, främst relaterade till störande musik i centrala delar av Umeå. Några hotell har hört av sig till polisen med synpunkter om detta. Polisen har även uppmärksammat en oroande tendens av förnedringsvåld bland ungdomar. Under en kort tidsperiod har flera anmälningar inkommit från skolor och vårdnadshavare. Det rör sig om incidenter där unga utsatts för kränkande och ofta filmat våld, något som nu utreds och hanteras av polisen. Efterfrågan på narkotika är ett problem i Umeå och här planerar polisen i samverkan med kommunen att under hösten att starta upp arbetet med namnet "Krogar mot knark".
Narkotika: nuläget i Umeå Tomas Palmgren	Tematisk djupdykning i läget gällande narkotika i Umeå, från polisens perspektiv. Narkotikarelaterad brottslighet utgör en central drivkraft för den organiserade och systemhotande kriminaliteten i Umeå. Handel med narkotika skapar betydande ekonomisk vinning för kriminella nätverk och bidrar till att upprätthålla och förstärka deras struktur och inflytande. Polisen bedömer att både efterfrågan och tillgången på narkotika i Umeå är fortsatt hög. Hanteringen sker i stor utsträckning organiserat, ofta med ett tydligt företagsliknande upplägg där olika roller och funktioner är definierade. Kommunikation och styrning sker i stor utsträckning genom krypterade applikationer som erbjuder hög sekretess och försvårar polisens underrättelsearbete. Kriminella aktörer använder sig av både fysiska och digitala kanaler för att rekrytera nya individer – framför allt ungdomar. Rekrytering sker bland annat direkt på skolor, men även via krypterade sociala plattformar där uppdrag marknadsförs med löften om god ersättning för till synes enkla uppgifter, exempelvis som kurir eller utlik. En oroande trend som polisen uppmärksammat är att rekrytering sker i allt yngre åldrar. Det finns fall där barn så unga som 9–10 år dragits in i narkotikarelaterad verksamhet. Särskilt sårbar är övergångsperioden från mellanstadiet och högstadiet. Den största andelen som rekryteras är äldre ungdomar i gymnasieåldern som rekryterar yngre barn så kallade "springisar". Efterfrågan på narkotika är ett av de mest grundläggande problemen och omfattar en bred målgrupp. Förutom personer med etablerat missbruk återfinns även studenter och yrkesverksamma bland de som regelbundet konsumerar narkotika. Detta bidrar till att normalisera användningen och försvårar det förebyggande arbetet. Sammantaget visar polisens lägesbild att narkotikaproblematiken i Umeå är komplex, där både förebyggande och brottsbekämpande insatser kräver

	samverkan på bred front – från skola och socialtjänst till civilsamhälle och rättsväsende.
Trendspaning: Leif Lundin Seth Åberg	Resultat från trendspaningsmöten 2022–2025 om narkotika. Under tre års tid har flera aktörer i Umeå samverkat i ett trendspaningsarbete med syftet att förstå narkotikautvecklingen och hitta gemensamma lösningar. Viktiga insikter: • Narkotikamarknaden har blivit mer professionell, med effektiv distribution och digital kommunikation via krypterade appar. • Kriminella nätverk rekryterar unga, ibland så tidigt som i 9–10-årsåldern, både fysiskt i skolor och via sociala medier. • Användningen är en utmaning i breda grupper, inklusive studenter och socioekonomiskt starka personer. • Musik och sociala medier används för rekrytering och marknadsföring. Utmaningar och behov framåt: • Tidig upptäckt och snabb varning om nya droger. • Bättre samverkan och informationsdelning mellan aktörer. • Ökad kompetens hos personal som möter unga – särskilt kring psykisk ohälsa, NPF och missbruk. • Samordnade och lättillgängliga stöd- och vårdinsatser. Föräldrar betonar vikten av: • Tidigt och lättillgängligt stöd till både barn och anhöriga. • Behandling som hänger ihop och är anpassad till individens behov. • Ett icke-dömande bemötande och fungerande stöd till en meningsfull vardag för barnet.
Miljö- och hälsoskydds tillsynsarbete kring alkohol och tobak. Jenny Wallin	Nuläge och arbetssätt. Tillsynsarbetet bedrivs med tydligt lagstöd enligt: • Alkohollagen • Lagen om tobak och liknande produkter • Lagen om tobaksfria nikotinprodukter Arbetsområden: Serveringstillstånd: Handläggning av ansökningar/anmälningar, samt inre och yttre tillsyn. Totalt 160 tillsynsbesök planerade under 2025 – dag, kväll och natt utifrån verksamhetens karaktär. Utbildning i ansvarsfull alkoholservering

	erbjuds. Återkommande krögarträffar genomförs som en del av det förebyggande arbetet. • Gårdsförsäljning: Ansökningsprövning och löpande tillsyn. • Folköl: Registrering/anmälan samt tillsyn av butiker och serveringsställen. Resurser, Samverkan och framtida planering: Inför hösten 2025 tillförs utökade resurser – totalt fem personer kommer att arbeta med tillsyn. Aktiv samverkan med polisen, bland annat genom nystart av initiativet "Krogar mot knark", för att motverka narkotika i krogmiljöer.
Elevhälsans roll i det förebyggande arbetet gällande ANDTS Erika Holmberg Lina Lindström	Nuläge och arbetssätt. Umeå kommuns skolor arbetar utifrån visionen <i>lärande, utveckling och framtidstro för alla elever</i>. Skolan är en arbetsplats där alla har ett gemensamt ansvar för att skapa en trygg och hälsosam miljö. Därför finns en tydlig plan mot ANDTS (alkohol, narkotika, dopning, tobak och spel) som följer lagstiftningen. Kunskap om ANDTS är en viktig del i skolans förebyggande arbete och ska diskuteras regelbundet bland både elever och personal. Elevhälsopersonal finns på varje skola och fungerar som stöd vid oro eller misstanke om drogbruk. Skolan samarbetar och samverkar även med andra såsom socialtjänstens mottagningsenhet, ungdomsmottagningen, fältare, Ingången, polis och folkhälsoenheten för att förebygga problem och ge stöd till enskilda elever. Det förebyggande arbetet är ett gemensamt ansvar där skolpersonal, föräldrar och elever behöver samverka för att motverka missbruk och främja en sund skolmiljö. Viktiga framgångsfaktorer: • Vikten och betydelsen av närvaro i skolan, utbildning är en friskfaktor. • Att nå skolframgång. • Varje skolenhets elevhälsoarbete ligger som grund. Arbetet beslutas, leds och samordnas av rektor. • Inom grundskolan finns ett "Team skolnärvaro" som stödjer skolorna i det närvarofrämjande arbetet. • Inom grundskolan finns ett nystartat "Mobilt operativt team" som är kopplat till skolans satsning i arbetet med Umeå växer tryggt och säkert (UVTS).

Info punkter	Fortsatt arbete kring utvecklingen av Umebrås mötesformer kommer genomföras under hösten. Enskilda samtal med representanter i Umebrå samt dialog tillsammans med ordförande och innovationsledare i Umeå kommun. Uppföljning och återkoppling på framtida Umebrå möten sker på Umebråsammanträdet januari 2026. Brottsförebyggande programmet kommer att gå ut på remiss under hösten då synpunkter kommer inhämtas från nämnderna. Programmet ska sedan färdigställas för att beslut kan tas i Kommunfullmäktige december 2025. Personalförändringar på Umebrå kansli: Seth Åberg kommer efter 14 år att lämna Umeå kommun och börjar sin nya anställning på Centrum mot våldsbejakande extremism (CVE) i Stockholm.
---------------------	--

Noterat av /
Ulrika Granskog